

Dreptul

VINERI

14 august

2009

Anul VIII
nr. 30 (289)

Săptămînal juridic 8 pagini - 2,50 lei

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

**Să luptăm
împreună pentru
ordine publică**
pag. 3

**Exerciții logistice
de anvergură
la Bălți**
pag. 5

**Modul de atribuire a
statutului și de liberare
a legitimațiilor de
veteran de război**
pag. 6

Cine mai respectă Convențiile de la Geneva

La împlinirea a 60 de ani de la adoptarea Convențiilor de la Geneva referitoare la protecția civililor în timpul conflictelor armate, aceste acte de drept internațional umanitar suferă de pe urma lipsei mijloacelor de aplicare și a sancțiunilor pentru încălcări.

Cele trei Convenții existente, legate de imunitate a personalului medical pe cîmpul de luptă și de tratamentul aplicat prizonierilor de război, au fost revizuite și dezvoltate în 1949. Tot atunci a fost adăugată o a patra Convenție, ca urmare a ororilor celui de-al Doilea Război Mondial: atrocitățile din lagărele de concentrare, înfometarea intenționată și bombardamentele la întîmplare. Aceasta stipulează obligația părților angrenate într-un conflict armat de a proteja civilii.

Deși aceste acte de drept internațional umanitar s-au bucurat de un sprijin larg încă de la început și sînt ratificate în prezent de toate cele 194 de state semnatare, ele sînt din ce în ce mai puțin respectate.

Potrivit reprezentanților Comitetului Internațional al Crucii Roșii (ICRC) – garantul acestor Convenții –, în

Primul Război Mondial raportul dintre soldații și civilii uciși era de 10/1, în timp ce

structurii vitale pentru civili, Convențiile de la Geneva nu au ajutat victimele conflictu-

soldatilor de suferințe inutile, pot limita consecințele fizice ale războiului și chiar pot

astăzi este de 10 civili omorîți pentru fiecare militar.

Conflictul ruso-georgian din Osetia de anul trecut este un bun studiu de caz. Sute de civili au fost uciși, iar alți zeci de mii au fost obligați să își părăsească casele sau și-au văzut toate mijloacele de trai distruse.

„Deși interzic distrugerea vieții, proprietății și infras-

lui ruso-georgian, chiar dacă Rusia și Georgia erau state semnatare”, recunoaște șefa ICRC din orașul georgian Gori.

Totuși aceste acte internaționale sînt departe de a fi demodate și depășite. „Convențiile nu pot preveni războaiele – nici nu și-au propus-o vreodată –, însă ele pot ajuta civilii nevinovați, pot proteja

crește șansele unei încetări a focului și a obținerii unei păci.

Ele au ca fundament prevenirea suferințelor în război, ceea ce le conferă legitimitate în cazul oricărei persoane afectate de conflict, oriunde și oricînd. (...) Atunci cînd gloanțele ies de pe țevă, regulile încep să fie încălcate. Măsura în care o

armată respectă Convențiile de la Geneva ține de profesionalismul, antrenamentul și etica sa”, scrie profesorul de drept Steven R. Ratner în amplul articol „Reconsiderări: Convențiile de la Geneva”, apărut în ediția nr. 3 a FP România (aprilie/ mai 2008).

Lipsurile Convențiilor

Una dintre greutățile în demersul de protejare a civililor este legată de noile conflicte între mai multe grupuri armate, grupări și miliții care nu intră în categoria armatei naționale și nu respectă dreptul internațional.

În plus, nu există o legislație internațională pentru astfel de conflicte, în care sînt implicați actori non-statali.

Problema principală este însă inexistența unor mecanisme și autorități de implementare a Convențiilor, care să asigure respectarea lor – chiar prin sancționarea celor care le încalcă. „Noi nu avem puterea să facem asta și cred că ar trebui să ne adresăm unor organisme precum Tribunalul Penal Internațional și ONU”, susține Philip Spoerri, șeful departamentului de drept internațional al ICRC.

**Guvernul a
aprobat noul
Regulament
privind evidența
contravențiilor în
domeniul
circulației rutiere**

Guvernul a aprobat recent noul Regulament privind evidența contravențiilor în domeniul circulației rutiere și asigurarea accesului titularului permisului de conducere la informația despre punctele de penalizare „Orice șofer va avea posibilitatea să obțină toată informația necesară despre contravențiile regulilor circulației rutiere și punctele de penalizare. Toată informația despre contravenții va fi furnizată în baza specială de date în timp real”, a explicat vice-ministrul Afacerilor Interne Valentin Zubic.

„Intrarea în vigoare a noului Cod cu privire la contravențiile administrative al RM a permis de a reduce numărul de accidente cu 20%. S-a diminuat și numărul unor contravenții cum sînt trecerea la lumina roșie a semaforului, neutilizarea centurii de siguranță de către șofer și pasageri etc.”, a menționat Zubic.

Încă o activistă pentru drepturile omului ucisă în Cecenia

De la asasinarea Annei Politovskaia, tot mai mulți ziaristi și apărători ai drepturilor omului plătesc cu propria viață pentru democrație.

O altă activistă pentru drepturile omului a fost ucisă în Cecenia. Șefa organizației „Save the Generations” (Salvați generațiile – n.r.), Sarema Sadulaieva, a fost răpită duminică, 10 august, împreună cu soțul său, din biroul lor din capitala Groznii de către cinci bărbați înarmați. Cadavrele celor doi au fost găsite ulterior într-o suburbie a orașului, potrivit familiei acestora.

ONG-ul pentru care a lucrat Sarema Sadulaieva s-a ocupat de copiii și tinerii aflați într-o situație disperată în Cecenia.

În urmă cu o lună, o altă militantă pentru drepturile omului din Cecenia, Natalia Estemirova, a fost răpită și găsită ulterior moartă în statul vecin Ingușetia. Estemirova

conducea filiala cecenă a organizației pentru drepturile omului, „Memorial”. După uciderea Nataliei Estemirova, la mijlocul lunii iulie, organizația și-a sistat temporar activitatea în Cecenia.

Numărul militanților ruși pentru drepturile omului asinați crește an de an. Printre victime se numără Stanislav Markelov, avocatul Annei Politovskaia, și jurnalista Anastasia Barburova, iar la începutul lunii iulie, trupul neînsuflit al militantului pentru drepturile omului Andrei Kulaghin a fost găsit într-o carieră de nisip.

Colegii Nataliei Estemirova susțin că soldații președintelui cecen Ramsan Kadîrov se fac responsabili de asasinarea acesteia. În prezent, organizația „Memorial” se pregătește pentru un proces, intentat de către liderul cecen Kadîrov. Șeful statului îi acuză pe membrii organizației că ar fi responsabili de uciderea Nataliei Estemirova.

Începe ziua cu DREPTUL!

◆ **Flash****UE trebuie să susțină financiar Republica Moldova**

Bundestagul german salută decizia liderilor partidelor PLDM, PL, PDM și AMN din R. Moldova de a crea coaliția de guvernare Alianța pentru Integrare Europeană, se precizează într-un comunicat.

În comunicatul semnat de deputatul Manfred Grund, din partea CDU/CSU (Uniunea Creștin – Democrată – Uniunea Creștin-Socială), Michael Link (FDP – Partidul Liberal), Markus Meckel (SPD – Partidul Social Democrat) și Rainer Steinhilber (Alianța '90 Partidul Verilor) se menționează: „Acum este momentul de a conveni cât mai urgent asupra unui program de guvernământ și a unei echipe de guvernare. Confruntată cu probleme serioase pe plan economic și politic, în condițiile unei situații bugetare dezastruoase, Republica Moldova are nevoie cât mai rapid de un guvern capabil de acțiune”.

Deputații din Parlamentul federal atrag atenția asupra faptului că „în această situație este nevoie de un simț profund al răspunderii din partea tuturor grupurilor politice din țară”.

De asemenea, aleșii germani precizează că „fără susținere din partea Uniunii Europene și a instituțiilor financiare internaționale, nu va fi posibilă stabilizarea financiară, economică și politică a țării”, menționând că guvernul federal german trebuie să susțină acest demers.

Moldovenii vor trebui să demonstreze că sînt asigurați cu bani, cazare și bilet de întoarcere la traversarea frontierei cu Ucraina

Serviciul de stat grăniceri al Ucrainei a emis un ordin potrivit căruia, începînd cu 24 august curent, grănicerii ucraineni vor efectua controale selective privind deținerea mijloacelor financiare suficiente pentru aflarea pe teritoriul Ucrainei de către cetățenii străini și apatrizi. Decizia se referă la cetățenii din țările Africii, Asiei și din unele țări din CSI (Tadjikistan, Uzbekistan, Turkmenistan și Moldova), excepție făcînd locuitorii din zonele transfrontaliere. Pentru perioada aflării în Ucraina și întoarcerea în țara de reședință sau de tranzit spre o țară terță, la intrarea în Ucraina, persoanele din țările menționate, printre care și moldovenii, vor trebui să demonstreze că dețin o sumă echivalentă cu mărimea a 20 de minimuri de existență stabilit de Ucraina, pentru o perioadă de o lună sau mai puțin. Controlul selectiv va fi efectuat la punctele de trecere a frontierei ucrainene în cadrul unei convorbiri, purtate cu cetățenii străini de cel puțin 2 grăniceri.

Deținerea mijloacelor financiare va fi verificată vizual prin examinarea numerarului în valută ucraineană sau străină la cursul Băncii naționale a Ucrainei la zi. De asemenea, vor fi examinate documente în baza cărora mijloacele indicate vor putea fi obținute la bancă, vor fi verificate cardurile sistemelor internaționale de plăți și extrasele din contul bancar (sau extrasul de la bancomat).

În cazul în care persoana nu își va putea dovedi existența mijloacelor de întreținere, grănicerii nu îi vor permite să treacă frontiera ucraineană.

Totodată, grănicerii ucraineni vor verifica și documentele ce confirmă rezervarea locuinței sau achitarea cazării în Ucraina, acordul privind deservirea turistică, precum și biletul de călătorie pentru întoarcerea în țara de reședință.

Integrare europeană în controlul de frontieră

Serviciul Grăniceri al Republicii Moldova a găzduit recent pe reprezentanții Centrului Internațional de dezvoltare a proceselor de migrare (ICMPD).

Astfel, în cadrul proiectului de optimizare a controlului la frontiera cu Uniunea Europeană inițiat de organizația internațională nominalizată, întrunirea desfășurată a fost întîia și a avut un caracter de prezentare. Oaspeții au luat cunoștință de activitatea subdiviziunilor Aparatului Central al Serviciului Grăniceri, rezultatele obținute, perspectivele și sarcinile în dezvoltarea cooperării și aplicării experienței internaționale în serviciul la frontieră. Proiectul presupune asistență în combaterea actelor falsificate și altor încălcări la frontieră.

La finele vizitei, părțile au convenit asupra necesității și importanței unor astfel de întîineri, precum și asupra extinderii cooperării în problemele de serviciu.

În Moldova în premieră se va desfășura ziua cîmpului

Aceasta va fi organizată la 20 august de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare în satul Pașcani, raionul Criuleni, pe teritoriul Institutului Științifico-Practic de Fitotehnie. Manifestarea va fi prilejuită de finalizarea recoltei cerealelor. În cadrul Zilei Cîmpului va fi organizată expoziția-tîrg la care vor fi prezentate cele mai noi elaborări în domeniul agriculturii. Conducerea MAIA va relata de asemenea despre totalurile recoltei, particularitățile pregătirii solului pentru încorporarea semințelor în condițiile anului curent, precum și măsurile complexe de sporire a fertilității solului și protecției plantelor.

În caz de recunoaștere a alegerilor, prima ședință a Parlamentului trebuie să fie convocată pînă la 29 august

Dacă șeful statului nu va fi ales din prima sau a doua încercare, am putea avea alegeri parlamentare anticipate în februarie 2010.

Curtea Constituțională (CC) va examina raportul Comisiei Electorale Centrale (CEC) cu privire la rezultatele alegerilor parlamentare anticipate din 29 iulie într-o ședință plenară vineri, 14 august. În caz de recunoaștere a alegerilor și validare a mandatelor de deputat, președintele R. Moldova va trebui să convoace Parlamentul de legislatură a XVIII în prima ședință pînă la 29 august, a comunicat expertul independent Ion Creangă.

Ion Creangă precizează că ședința de constituire trebuie să aibă loc în cel mult 30 de zile de la data alegerilor, prin urmare, nu mai tîrziu de 29 august. Prima ședință a legislativului nou ales este prezidată de către cel mai în vîrstă deputat. Începe cu onorarea drapelului și intonarea imnului de stat, după care președintele ședinței oferă cuvînt președintelui Curții Constituționale, care prezintă raportul privind rezultatele alegerilor și validarea mandatelor de deputat.

Imediat după constituirea Parlamentului, dacă deputații sînt de acord, se constituie fracțiunile parlamentare. În cazul în care nu există

consens, se declară închisă ședința de constituire și se acordă cel mult 10 zile pentru formarea fracțiunilor.

Fracțiunile parlamentare se pot constitui din cel puțin 5 deputați aleși pe liste de partid sau din deputați independenți. Odată cu formarea fracțiunilor parlamentare, de regulă una sau o coaliție de fracțiuni declară constituirea majorității parlamentare, iar

celelalte fracțiuni se pot declara în opoziție.

După constituirea fracțiunilor parlamentare, se alege conducerea Parlamentului și se formează organele de lucru. Biroul și comisiile permanente se formează ținîndu-se cont de reprezentarea proporțională a fracțiunilor în Parlament.

Pentru a alege președintele Parlamentului, se formează o comisie specială. Fiecare fracțiune poate înainta o singură candidatură. Spicher este numită persoana care a întrunit majoritatea voturilor deputaților aleși, dar nu mai puțin de 51.

După alegerea conducerii Parlamentului și formarea organelor de lucru, se va purcede la alegerea președintelui republicii. Parlamentul stabilește data alegerilor șefului statului și formează o comisie specială pentru organizarea alegerilor și recepționarea candidaturilor. Comisia se formează ținîndu-se cont de reprezentarea proporțională a fracțiunilor în Parlament.

De regulă, pentru organizarea alegerilor este nevoie de aproximativ 30 de zile. Astfel, șeful statului va putea fi ales în a doua jumătate a lunii octombrie.

La funcția de președinte al R. Moldova poate candida orice persoană care are mai mult de 40 de ani, a trăit cel puțin 10 ani în R. Moldova, deține cetățenia R. Moldova și cunoaște limba de stat. Candidatura trebuie să fie susținută de cel puțin 15 deputați. Un deputat poate semna doar pentru un candidat. La procesul de votare, fracțiunile trebuie să înainteze cel puțin două candidaturi. Este necesar și acordul în scris al candidatului. Președintele țării este ales prin vot secret, cu majoritatea calificată de cel puțin 61 de voturi. În cazul în care niciun candidat nu va putea fi ales, se vor organiza alegeri repetate, la care vor putea fi înaintate aceleași sau alte candidaturi.

Legislativul nu poate fi dizolvat decît o dată pe an. În acest caz, dacă șeful statului nu va fi ales din prima sau a doua încercare, am putea avea alegeri parlamentare anticipate în februarie 2010, a mai spus Ion Creangă.

Restabilirea statului de drept – una din prioritățile Alianței pentru Integrare Europeană

Liderii celor patru partide, membre ale noii coaliții „Alianța pentru Integrare Europeană”, au avut luni, 10 august, o nouă întîvedere.

Este un proces firesc, constructiv, într-o atmosferă de bună înțelegere și care va duce la ceea ce și-au asumat partidele, a declarat președintele Partidului Liberal Democrat (PLDM), Vlad Filat, după încheierea acesteia.

El a adăugat că urmează ca experții din partea partidelor să discute asupra planului de acțiuni ce urmează a fi întreprinse imediat după constituirea parlamentului.

Referindu-se la procesul de dialog cu Partidul Comuniștilor, Filat a declarat că discuțiile vor începe după constituirea parlamentului. „Care va fi conținutul lor urmează să fie stabilit în funcție de situația care va fi la momentul respectiv”, a adăugat liderul PLDM.

Mihai Ghimpu, liderul Partidului Liberal (PL), a declarat că cei patru au purtat discuții vizavi de problemele existente, referitoare la organizarea și la structura parlamentului și guvernului, dar nu s-a ajuns la discuțiile despre funcții.

Liderii Partidului Liberal Democrat (PLDM), Partidului Liberal (PL),

Partidului Democrat (PDM) și Alianței „Moldova Noastră” (AMN) au semnat sîmbătă constituirea Coaliției de guvernare „Alianța pentru Integrare Europeană”. Aceasta va deține 53 din 101 mandate de deputat.

Coaliția nou-formată își propune să realizeze cinci obiective majore. Primul este restabilirea

statului de drept, prin garantarea respectării drepturilor și libertăților omului, asigurarea libertății mass-media, investigarea obiectivă a protestelor din aprilie etc. De asemenea, Coaliția își propune să asigure depășirea crizei social-economice și asigurarea creșterii economice; descentralizarea puterii și asigurarea autonomiei locale; reintegrarea teritorială a Republicii Moldova și integrarea europeană a țării, promovarea unei politici externe echilibrate, consecvente și responsabile. În privința politicii externe, noua coaliție își propune negocierea și semnarea Acordului de asociere cu UE, promovarea parteneriatelor strategice cu Rusia și SUA, restabilirea și consolidarea relațiilor de bună vecinătate cu România și Ucraina, eliminarea regimului de vize pentru cetățenii români și semnarea Acordului de mic trafic la frontieră.

Participanții la eliberarea Moldovei de sub ocupația fascistă vor primi ajutor material unic

Către aniversarea a 65-a de la eliberarea Moldovei de sub ocupația fascistă, care va fi marcată festiv în republică la 24 august 2009, participanții la acele evenimente vor primi din partea statului ajutor material unic, s-a comunicat la Ministerul Protecției Sociale, Familiei și Copilului.

Mijloacele sînt alocate din fondurile republicane și raionale de asistență socială a populației. Peste 400 de veterani vor primi cîte 500 de lei.

Ministerul planifică să finalizeze distribuirea ajutorului pînă la 21 august.

Alianța pentru Integrare Europeană pledează pentru reducerea numărului de ministere

Reprezentanții celor patru partide nu au spus ce ministere vor fi lichidate sau comasate, precum nu au menționat nici dacă vor fi constituite ministere noi.

Coaliția de guvernământ „Alianța pentru Integrare Europeană”, constituită de către Partidul Liberal Democrat din Moldova (PLDM), Partidul Liberal (PL), Partidul Democrat (PD) și Alianța „Moldova Noastră” (AMN), pledează pentru reducerea numărului de ministere în noul Guvern, care, în prezent, constituie 16.

Declarații în acest sens reprezentanții celor patru partide au făcut în cadrul unei ședințe comune. Totodată, ei nu au spus ce ministere vor fi lichidate sau comasate, precum nu au menționat nici dacă vor fi constituite ministere noi.

Unica cifră concretă în acest sens a fost oferită de prim-vicepreședintele AMN, Veaceslav Untilă, care a menționat că numărul ministerelor ar trebui să fie maximum 12.

Mihai Godea, prim-vicepreședintele PLDM, a declarat că ar putea fi redus și numărul comisiilor parlamentare, care în prezent este de 10.

„Discutăm despre cîte comisii vom avea în Parlament, care va fi titulatura acestora și competențele exacte”, a declarat el.

Mihai Godea nu a exclus că funcția de prim-vicepreședinte al Parlamentului, „înstituită în mod ilegal”, va dispărea.

El a fost susținut și de Ana Guțu, deputat PL, care a declarat că reducerea numărului comisiilor parlamentare este necesară, „pentru că nu toate au o activitate eficientă”.

Pentru reducerea numărului de ministere și comisii parlamentare, s-a pronunțat și reprezentantul PD, ex-ministrul Economiei și Comerțului Valeriu Lazăr.

Să luptăm împreună pentru ordine publică

Deși în ultimul timp au fost întreprinse mai multe acțiuni menite să diminueze intensitatea fenomenului criminogen în repulbică, situația în acest sens încă continuă să fie îngrijorătoare.

rea ordinii publice, contracararea braconajului ilicit și măsuri de asigurare a pazei recoltei – 2009”.

La eveniment au participat reprezentanți ai DGPOP, Asociației „Moldsilva”, Societății republicane

În prezent, acestea sînt în căutare de noi forme și metode de activitate direcționate spre menținerea ordinii de drept în Republica Moldova.

Braconajul se pedepsește conform legii

În conformitate cu Legea regnului animal și Legea fondului piscicol, pescuitului și pisciculturii, precum și întru executarea Programului Național de asigurare a securității ecologice și Hotărîrii de Guvern privind Planul de acțiuni

silvice. De asemenea, au fost efectuate 2783 razii de contracarare a braconajului și tăierii ilicite a fișilor verzi, în care au fost implicați 4651 angajați ai poliției, 1622 persoane din alte servicii.

În concepția reprezentanților „Moldsilva”, Petru Rotari și președintele societății republicane a vînătorilor și pescarilor Oleg Cioicoi, numărul cazurilor de braconaj continuă să rămînă stabil în pofida raziiilor întreprinse. Și aceasta se datorează în mare parte faptului că cetățenii care comit aceste infracțiuni posedă arme neînregistrate și nu dețin actele necesare pentru vînătoare. În aceste cazuri rolul societății civile devine unul destul de important, deoarece sesizarea cazurilor de deținere ilicită de arme ar înlesni cu mult munca poliției.

Tot în această ordine de idei, o altă lacună ar fi sancționarea braconierului conform legii, însă potrivit specialiștilor prezenți la întrunire legea nu stipulează clar ce înseamnă braconaj și ce pedepse se impun la modul concret, ceea ce duce la

interzcă mai mulți ani la rînd să mai pună mîna pe armă, exprimîndu-și totodată speranța privind intensificarea supravegherii circulației armelor de foc de către Societatea republicană de vînători și pescari.

Menționăm că vînatul este permis în anumite termene și în anumite condiții. Astfel, prin Hotărîre de Guvern vînatul se permite în zilele de sîmbătă-duminică și în zilele de sîrbătoare. Iar perioadele în care se permite vînatul diferă de la specie la specie. Astfel, din 15 august pînă pe 11 octombrie se permite vînatul porumbeilor, pînă pe 27 decembrie este permis vînatul păsărilor de baltă, prepelițele pot fi vîinate pînă pe data de 27 septembrie. Perioada de vînătoare a fazanilor este cuprinsă între 3 octombrie și 31 decembrie. Vînatul mistreților începe de la 1 noiembrie pînă la 30 decembrie. Este interzis vînatul cerbilor pătați, a elanilor și al cîpriorilor.

Pentru a merge la vînătoare doritorii trebuie să posede livretul de vînător, permisul pentru vînătoare și permisul de deținere a armei.

Potrivit lui Dumitru Rusu, șef adjunct al Direcției generale ordine publică (DGPOP) din cadrul Ministerului Afacerilor Interne (MAI) al Republicii Moldova cazurile de omucideri au sporit în anul curent de la 92 pînă la 101. Dintre acestea, 10 cazuri de omucideri și 15 cazuri de provocări de leziuni corporale grave au fost înfăptuite în cadrul relațiilor de familie: soț-soție, concubini, rude etc.

„Nu mai puțin gravă se prezintă situația ce ține de actele fîlhărești care, de asemenea, au sporit în acest an de la 7 la 11 cazuri și sînt comise cu o deosebită cruzime. În unele cazuri sînt utilizate metodele care au fost practicate prin anii 1990-2000, aplicîndu-se cagulele și armele de foc”, a mai menționat D. Rusu.

Totodată, alarmant este și numărul de cazuri de braconaj care nu este în descreștere încă, în pofida acțiunilor întreprinse pentru a-l diminua.

Ținînd cont de situația în cauză, MAI conștientizează că aceste vicii sociale pot fi prevenite în comun cu societatea civilă. În acest sens, DGPOP din cadrul MAI a organizat recent o masă rotundă cu genericul „Conlucrarea organelor de poliție cu societatea civilă întru menține-

re de vînători și pescari, agențiilor de pază, formațiunilor gîrzilor populare etc.

Crearea și eficientizarea activității gîrzilor populare în toate raioanele țării a devenit o prioritate pentru MAI. Oamenii în uniformă și-au reorganizat misiunile pledînd pentru necesitatea sporirii siguranței cetățeanului, pentru consolidarea încrederii și respectului populației față de poliție și obținerii sprijinului acesteia în efortul comun de prevenire a fenomenului infracțional. Accentul de bază este pus pe organizarea masivă a activității de profilaxie polițienească propriu-zisă și activitatea de profilaxie a criminalității tuturor forțelor societății civile, instituțiilor statale și formațiunilor obștești. În urma măsurilor întreprinse pe parcursul ultimelor 7 luni ale anului curent, membrii structurii vizate au reținut în flagrant delict 66 de infractori, iar alți 37 au fost dați în urmărire. Datorită contribuției voluntarilor acestor formațiuni au fost descoperite 375 de infracțiuni și documentate 6626 de persoane pentru diferite încălcări ale legislației în vigoare.

Orice cetățean poate apela non-stop la ajutorul membrilor gîrzilor populare.

complexe în vederea eficientizării utilizării resurselor naturale, inclusiv a resurselor acvatice, resurselor minerale și fondului forestier, angajații DGPOP au întreprins și vor întreprinde un șir de acțiuni orientate să prevină delictele ce afectează domeniile de referință și aceasta tocmai în situația în care începînd cu 15 august începe sezonul de vînătoare.

Prin urmare, MAI în comun cu Agenția pentru Silvicultură „Moldsilva”, Societatea vînătorilor și pescarilor din Moldova și alte organe abilitate au elaborat și pus în aplicare un plan de colaborare întru combaterea braconajului, protecția resurselor piscicole, precum și altor încălcări ale legislației. În primele 7 luni ale anului au fost organizate 895 de întruniri cu colectivele de vînători și membrii agențiilor

diverse interpretări a ei și evaziuni de pedeapsă. Iar 80% din cazurile de braconaj depistate se termina cu întoarcerea armei infractorului.

În acest sens, D. Rusu a mai specificat că se vor face propuneri ca pe viitor măsurile de penalizare a braconierilor să devină mai severe, și anume să se adopte o decizie prin care braconierului să i se

Perfectarea permisului de vînător costă 351 de lei. Așadar, în caz de încălcare a legislației, vînătorii riscă să fie prinși chiar la locul faptei pentru că reprezentanții forțelor de ordine vor întreprinde razii în teren, iar amenda impusă va fi de la 4 mii de lei în sus.

Irina BUREA

Investiții străine directe de 2,6 mlrd USD, în ultimii opt ani

Volumul investițiilor străine directe în R. Moldova în perioada anilor 2001-2008 a constituit 2,6 mlrd USD, dintre care circa 1,5 mlrd USD au fost atrase pe parcursul ultimilor trei ani, potrivit datelor oferite de către Ministerul Economiei și Comerțului (MEC).

MEC informează, totodată, că cel mai mare volum de investiții străine începînd din anul 1994 au fost atrase în 2008 în sumă totală de 848,7 mlrd USD.

Cele mai atractive sfere de activitate pentru investitorii străini au fost comerțul cu ridicata și cu amănuntul, căruia îi revin 23,2% din volumul total al investițiilor străine, activitățile financiare – 19,9%, industria prelucrătoare – 19,1%, tranzacții imobiliare – 14,7% și energia electrică, gazul și alimentarea cu apă – 12%.

Potrivit sursei citate, fluxul net al investițiilor străine directe pe parcursul anului 2008 a constituit 712,6 mlrd USD, fiind în creștere de 1,4 ori față de anul precedent. În anul 2001 acest indicator constituia 103,4 mlrd USD.

Din suma totală a investițiilor străine atrase în R. Moldova, aproape 91% revin țărilor occidentale, iar peste 9% constituie investițiile din țările CSI.

Primele zece țări cu cele mai mari volume de investiții străine în R. Moldova sînt Olanda cu 3,2 mlrd lei, urmată de Cipru – 2,2 mlrd lei, Italia – 2,1 mlrd lei, Rusia – 1,3 mlrd lei, Germania – 1 mlrd lei, Spania – 992,8 mln lei, Marea Britanie – 926,1 mln lei, România – 802,2 mln lei, SUA – 773 mln lei și Franța cu 638,5 mln lei.

Recepțiile de Ziua Republicii vor fi mai restrînse

Recepția oficială cu ocazia Zilei Republicii, 27 august, va fi mai modestă decît în anii trecuți. Cheltuielile vor fi acoperite din mijloacele bugetare pentru întreținerea Aparatului Guvernului.

„Aparatul Guvernului și așa a redus cheltuielile cu 22%, va trebui să le mai reducă încă puțin”, a declarat premierul Zinaida Greceanîi.

În alți ani, bani pentru organizarea

recepției se alocă din Fondul de rezervă al Guvernului. În 2009, banii din acest fond au fost cheltuiți de mult.

Și recepțiile organizate de misiunile diplomatice ale Moldovei în străinătate vor fi mai modeste, pentru că vor fi organizate tot fără finanțare suplimentară de la Guvern. „Recepțiile trebuie să aibă loc, dar din contul mijloacelor bugetare alocate acestor misiuni”, a spus primul ministru.

Pentru toți copiii de vîrstă preșcolară din Chișinău se găsește un loc la grădiniță

Teama că vor rămîne fără un loc la grădiniță îi face pe părinți să depună cerere anticipat, chiar și cu un an pînă ca cei mici să împlinescă vîrsta la care o pot frecventa. Ce-

147 de grădinițe, dintre care momentan 30 sînt în vacanță. Alte 2 grădinițe sînt în reparații capitale, una dintre care, de pe str. Maria Drăgan, ar putea să fie deschisă pînă la

refuză și așteaptă să se elibereze un loc în grădinița solicitată”, a exemplificat Florica Rusu.

Potrivit șefei DGETS, Tatiana Nagnibeda-Tverdohleb, jumătate din grădinițe au nevoie de reparații capitale. Din lipsă de mijloace, se fac doar reparații cosmetice, se schimbă acoperișurile și rețelele ingineresti defectate.

Cu toate greutățile, în acest an vor fi redeschise 33 de grupe de creșă, pentru copii de la un an și jumătate. „Astfel de grupe au existat acum cîțiva ani. Sînt necesare schimbări în actele normative ca să oferim și mamelor care doresc să muncească un loc în grădiniță pentru copii mai mici de 3 ani”, spune Tatiana Nagnibeda-Tverdohleb.

Din buget pentru întreținerea unui copil în grădiniță se alocă circa 5 mii lei anual, inclusiv pentru hrana copiilor – 9,50 lei pe zi. Părinții achită încă 4,5 lei în aceste scopuri, plata lunară fiind de 80-130 lei. Comitetele de părinți subvenționează grădinițele cu încă 2-3 lei pentru alimentația fiecărui copil.

În grădinițele suprasolicitate grupele sînt formate din 35-40 copii, cele mai puțin solicitate – 20-25 copii. Salariul mediu al unui educator este de 1000-2000 lei, în funcție de stagiul de muncă și numărul de copii în grupe.

rerea, reflectată în liste imense, se creează artificial, a declarat Florica Rusu, șefa Serviciului educație preșcolară la Direcția generală educație, tineret și sport (DGETS) din municipiul Chișinău.

„În Chișinău, pentru toți copiii de vîrstă preșcolară se găsește un loc la grădiniță”, a menționat responsabilul de la direcție.

La 1 septembrie vor fi deschise

Anul Nou.

Nemulțumirile apar atunci cînd părinții solicită un loc într-o anumită grădiniță, dar li se oferă în altă parte. „Nu întotdeauna putem oferi solicitantului grădiniță pe care și-o dorește. Bunăoară, în sectorul Botanica, avem mai multe grădinițe care sînt și mai spațioase, iar în sectorul Buiucani – mai puține. Le propunem părinților locuri la Botanica, însă ei

Vaccinul contra gripei porcine ar putea duce la apariția cancerului

Companiile farmaceutice speculează frica oamenilor, comercializînd un vaccin împotriva gripei porcine ce ar putea avea efecte secundare extrem de puternice, avertizează cercetătorii germani.

Președintele comitetului pentru sănătate din parlamentul german și Consiliul Europei, Wolfgang Wodrag, spune că vaccinul contra gripei porcine ar putea avea mai multe riscuri ascunse, printre care și apariția cancerului, anunță publicația germană „Bild”.

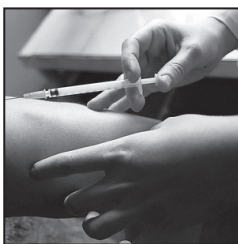
Cunoscutul specialist german atrage atenția că vaccinul bazat pe celule canceroase extrase din animale ar putea provoca reacții alergice și chiar apariția cancerului.

Acesta a mai declarat că marile companii farmaceutice încearcă să profite de frica oamenilor pentru a-și mări încasările, făcînd o aluzie la

compania Novartis, care își va testa vaccinul anti-AH1N1 în Germania.

„Este o afacere foarte profitabilă pentru industria farmaceutică”, a mai declarat Wodrag, care consideră că vaccinul contra virusului AH1N1 va fi administrat cu „un ac extrem de fierbinte”, făcînd referire la eventualele pericole pentru sănătatea pacienților ascunse de producători.

Părerile lui Wodrag sînt împărțite și de alți cercetători germani, președintele Institutului Paul Ehrlich, Johannes Lower, avertizînd, de asemenea că efectele secundare ale vaccinului ar putea fi mai rele chiar decît gripa în sine.

Colaboratorii vamali se vor ghida de un nou cod de conduită

Colaboratorii vamali se vor ghida de un nou cod de conduită. Acesta a fost publicat în ultimul număr al „Monitorului Oficial” și are drept scop să prevină situațiile care ar putea afecta reputația organelor vamale.

Codul de conduită urmărește asigurarea prestării unor servicii de calitate. Totodată, încurajează publicul să contribuie activ la realizarea acestui obiectiv pus în fața organelor vamale.

Codul de conduită prevede că vameșii trebuie să trateze imparțial, corect și echitabil toate persoanele care traversează frontiera. Este interzisă discriminarea pe criterii de naționalitate, origine, rasă etnie, sex, religie sau vîrstă.

Colaboratorii vamali niciodată nu vor folosi în interes personal, sau în interesul altei persoane, informațiile pe care le dețin în virtutea exercitării atribuțiilor de serviciu. Vor desfășura activitate de combatere a fraudei și traficului ilicit de mărfuri și bunuri. Vor respinge orice tentativă sau faptă de corupție, comunicînd situația conducătorului ierarhic superior.

De asemenea, vameșii vor avea o ținută vestimentară îngrijită, curată. Nu vor consuma alcool în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu și nu vor fuma în locurile în care acest lucru este interzis.

Pentru orice încălcare a prevederilor prezentului cod se pot aplica sancțiuni disciplinare, conform Legii serviciului în organele vamale nr. 1150-XIV din 20 iunie 2000.

Tot mai mulți foști deținuți au nevoie de asistență juridică

În fiecare an în Republica Moldova aproximativ 1500-2000 persoane sînt eliberate din penitenciare. Mulți nu sînt pregătiți pentru viața din societatea modernă. Ei au multe probleme nesoluționate: nu au un loc de trai, nu au un serviciu, nu au acte, nu au o profesie. Și mai greu le este acestor persoane să-și găsească un loc de muncă, deoarece marea majoritate a populației are o atitudine ostilă și discriminatorie față de foștii deținuți. Pentru a ajuta persoanele care anterior au fost deținute, în 2005 Societatea Internațională a Drepturilor Omului – Secția din Republica Moldova (SIDO-SRM) – a creat Centrul de reintegrare socială a deținuților și foștilor deținuți.

Scopul Centrului este promovarea reintegrării deținuților și foștilor deținuți în societate prin oferirea serviciilor de asistență socială și psihologică. Doar în primele 6 luni ale anului curent peste 160 de foști deținuți s-au adresat la centru pentru asistență. Din 2005, peste 1200 de persoane au beneficiat de asistență. Majoritatea celor ce apelează la centru sînt de gen masculin.

Liubov Nemcinova, președintele SIDO-SRM, spune că Centrul de reintegrare socială a deținuților și foștilor deținuți oferă asistență în găsirea unui loc de muncă, oferirea informației, învățarea metodelor și tehnicilor de căutare a unui loc de muncă, calificare, recalificare; asistență în restabilirea, consolidarea relațiilor cu familia, copiii, rudele; asistență în perfectarea, restabilirea actelor; consultanță cu scopul obținerii indemnizațiilor, înlesnirilor; scrierea cererilor, scrisorilor, petițiilor și adresărilor către instituțiile abilitate; dezvoltarea de abilități în rezolvarea de probleme vitale fără crimă și violență; consiliere individuală și sprijinul necesar. Toate serviciile acordate sînt gratuite.

„Foștii deținuți depun eforturi mari pentru a se angaja în cîmpul muncii și a duce un mod de trai decent. Respingerea societății îi forțează înapoi în cercul vicios al criminalității. Aceasta duce la o rată înaltă a recidivei, aproximativ 60% din ei iarăși comit infracțiuni. Noi dorim să-i ajutăm să depășească aceste momente dificile și să fie

din nou acceptați de societate, doar așa numărul celor ce comit repetat infracțiuni se va micșora”, susțin colaboratorii Centrului.

La începutul anului curent, SIDO-SRM a lansat un nou proiect ce are drept scop susținerea foștilor deținuți în integrarea lor în societate: „O nouă abordare a reducerii sărăciei în Moldova – eforturile comune ale ONG-urilor și administrațiilor locale”. În cadrul acestui proiect, care este finanțat de Comisia Europeană, se planifică oferirea asistenței sociale și psihologice: femeilor deținute și foste deținute; instruirea profesională pentru femeile foste deținute (cursuri de frizerie); organizarea întîlnirilor între copii și mamele acestora în penitenciar; instruirea formatorilor și vizite de studiu ale experților din Moldova în Germania; programul de formare a capacităților în Moldova (20 de seminare pentru ONG-uri și autoritățile locale vor fi petrecute în 10 orașe); 10 mese rotunde între ONG-uri și autoritățile locale; campania publică de informare a societății. În cadrul acestui proiect aproape 300 de femei foste deținute vor beneficia de asistență, iar 48 dintre acestea, de cursuri gratuite de frizerie. Partenerii proiectului sînt Gustav Stresemann Institut e.V. – European Academy și Pro NGO! e.V. din Germania. Proiectul se implementează în Moldova în perioada ianuarie 2009 - decembrie 2010.

***

SIDO-SRM este o organizație obștească nonguvernamentală, nonprofit, care a fost fondată în 1998, înregistrată la Ministerul Justiției al RM la 12 februarie 1999. Organizația este secția națională a Societății Internaționale a Drepturilor Omului. Societatea Internațională a Drepturilor Omului – SIDO-SRM – numără în prezent 115 membri. Organizația apără drepturile omului prin mijloacele legale și prin desfășurarea activităților de avansare a cunoștințelor privind drepturile omului, de monitorizare a mijloacelor de asigurare a drepturilor omului, de educație civică, de consultare legală, precum și prin desfășurarea acțiunilor umanitare pentru categoriile social-vulnerabile de populație.

Peste 7 mii de elevi din Chișinău vor primi un ajutor material la început de an școlar

Peste 7 mii de elevi din Chișinău vor primi un ajutor material la început de an școlar. Este vorba de un program social al Primăriei Chișinău, prin care, de mai mulți ani, copiii din familiile social-vulnerabile beneficiază de un ajutor financiar acordat de municipalitate pentru pregătirea către noul an de studii.

În acest an 7,710 elevi vor primi cîte 600 lei, pentru aceasta au fost alocate 4 mln 300 mii lei. Părinții se pot adresa cu buletinul de identitate la filialele Băncii de economii, a informat în cadrul ședinței operative de la Primărie Mihai Sorochin, șeful Direcției executive a Fondului municipal de susținere socială a populației.

Primarul general Dorin Chirtoacă a menționat că aceasta este o modalitate de acordare a compensațiilor nominative care dă rezultate bune în ceea ce

privește soluționarea problemelor sociale în municipiu. „În același mod urmează a fi reformate toate serviciile sociale din Chișinău, făcînd diferență dintre cetățenii care au venituri mari și cei care au nevoie de sprijin din partea administrației”, a spus primarul capitalei.

Dorin Chirtoacă a solicitat ca la formarea bugetului municipal pentru anul 2010, în problema alimentației copiilor în școli să fie elaborat un mecanism care, la fel, ar prevedea acordarea unor ajutoare distribuite individual. „În felul acesta s-ar realiza și o gestionare mai bună a banilor pentru alimentarea copiilor în școli”, a menționat primarul Dorin Chirtoacă.

De menționat că în acest an, datorită reformei, la acordarea compensațiilor pentru căldură s-a economisit în bugetul municipal peste 300 mln lei.

Exerciții logistice de anvergură la Bălți

Armata Națională a desfășurat un exercițiu logistic de anvergură, desfășurat pe poligonul de instrucție al Brigăzii „Moldova” din municipiul Bălți. „Reformarea Armatei Naționale prevede dezvoltarea unui sistem logistic flexibil și funcțional, în măsură să răspundă nevoilor de asigurare a unităților cu toate categoriile de tehnică și materiale, la timpul și în locul ordonat, cât mai eficient și cu cheltuieli minime”, a remarcat ministrul Apărării, Vitalie Vrabie, în cadrul exercițiului de antrenament și stat-major „Logistica 2009”, desfășurat în poligonul de instrucție al Brigăzii „Moldova” din orașul Bălți.

„Perfecționarea temeinică a efectivului pentru operațiuni de acordare a suportului sinistratilor în zonele calamitate reprezintă o necesitate reală”, a declarat ministrul Apărării. „Datorită logisticienilor militari, populația afectată de inundații în anul trecut a fost adăpostită operativ în corturi de campanie, alimentată cu hrană caldă și asigurată cu apă potabilă. Specialiștii în domeniul logistic trebuie să posede cunoștințe și deprinderi vaste privind aprovizionarea, depozitarea, conservarea, evidența, distribuția și deplasarea spațială a bunurilor în situații excepționale”, a subliniat Vitalie Vrabie.

Șeful Comandamentului Logistic al Armatei Naționale, colonel Andrei Șarban, a relatat că exercițiul „Logistica – 2009” este desfășurat în premieră în Armata Națională și se înscrie în contextul operaționalizării structurilor de logistică militară.

Scopul exercițiului „Logistica – 2009” este antrenarea și ridicarea interoperabilității efectivului din 10

unități de logistică într-o situație de criză, provocată de calamități naturale.

Conform scenariului, pentru asigurarea temporară cu trai a sinistratilor din zonele afectate au fost instalate corturi de campanie. În afară de aceasta, pentru circa 650 de persoane sinistrate au fost organizate un punct medical de campanie și alimentarea cu hrană caldă. Pe masa sinistratilor a fost pusă inclusiv pâine

caldă, coaptă în condiții de câmp de către militarii Armatei Naționale.

Totodată, în cadrul exercițiului „Logistica 2009”, pentru asigurarea condițiilor de spălare a hainelor și echipamentului a fost desfășurată o spălătorie mecanizată.

Sinistrații aflați la fața locului au beneficiat de o stație mobilă de îmbăiere pentru dezinfectare și duș, iar bunurile lor materiale au fost transportate din zonele afectate în taberele temporare. Exercițiul de antrenament și stat-major „Logistica – 2009”, a avut loc în perioada 3 - 5 august. Pe parcursul antrenamentului au fost desfășurate 10 locuri de instruire în care au fost implicați circa 110 militari și 35 unități de tehnică din dotarea Armatei Naționale.

S.C.

De la 1 ianuarie 2010 în Moldova va intra în vigoare tariful vamal integrat

De la 1 ianuarie 2010 în Moldova va intra în vigoare tariful vamal integrat. Hotărîrea respectivă a fost aprobată recent de Guvern.

După cum a comunicat în cadrul ședinței directorul general al Serviciului Vamal Viorel Melnic, inovația semnifică trecerea republicii la standardele europene de tarificare. Baza de date a mărfurilor exportate

și importate în țară a fost elaborată de specialiștii Serviciului. Agenții economici vor putea lua cunoștință de noile reguli pe site-ul oficial www.customs.md de pe Internet.

Potrivit spuselor lui Melnic, „unificarea tarifului va permite de a facilita considerabil activitatea economică a întreprinderilor”.

Produsele agricole s-au ieftinit în jumătate de an cu 46%

În perioada ianuarie-iunie 2009 prețurile medii de vânzare a produselor agricole de către întreprinderile agricole s-au micșorat față de perioada corespunzătoare a anului 2008 cu 46%, se arată în datele BNS.

La produsele vegetale prețurile s-au micșorat cu 58,5%. Mai esențial au scăzut prețurile la grâu (exclusiv semințe de soi) – cu 66,4%, porumb (exclusiv semințe de soi) – cu 62,0%, floarea-soarelui (exclusiv semințe de soi) – cu

57,2%, legume – cu 45,9% și fructe și pomezi – cu 42,3%.

La produsele animale prețurile s-au micșorat cu 12,1%, din care: la ouă alimentare – cu 28,7%, lapte și păsări (în masă vie) – cu cîte 13,1%. Totodată, s-au majorat considerabil prețurile de vânzare a vitelor în masă vie: la bovine – cu 18,4%, ovine și caprine – cu 11,5% și porcine – cu 9,8%.

Față de ianuarie-iunie 2008, prețurile medii de vânzare a produselor agricole s-au redus cu 41,5% la produsele vegetale și cu 87,9% la produsele animale.

„Un pas înainte, nu doi înapoi”

În comisia bipartizană Helsinki a Congresului american au avut loc audieri legate de alegerile anticipate din Moldova și perspectivele relațiilor americano-moldovene. Printre participanții la discuție s-a numărat și Louis O'Neill, fostul șef al misiunii OSCE la Chisinau, care a pledat pentru reconciliere, cooperare și reforme.

O'Neill a avertizat totodată împotriva prelungirii negocierilor politice: „Nu aș vrea să văd convorbiri fără sfîrșit despre formarea coaliției de guvern. Și ar fi foarte rău pentru Moldova dacă politicienii acum s-ar pregăti numai pentru încă noi alegeri anticipate. Moldova are nevoie de un guvern, de reconciliere acum, de colaborare și de reformă”.

Louis O'Neill a sugerat că în acest moment Statele Unite ar putea sprijini Moldova. El a pledat totodată pentru susținerea financiară a Moldovei, prin Programul „Provocările Mileniului”, pentru că reformele „au nevoie de bani”. Consolidarea societății civile și a partidelor este o prioritate, în opinia lui O'Neill.

Dar cea mai importantă reformă este cea a sistemului judiciar, pen-

tru că: „...fără într-adevăr un sistem de echilibrare a puterilor... nimic nu poate să fie”.

O'Neill a atras atenția, în cadrul audierilor din Comisia Helsinki a Congresului american, și asupra problemelor pe care le pune acum o constituție plină de lacune: nu este clar cînd ar trebui să aibă loc noi alegeri, dacă vor avea loc sau cînd trebuie să renunțe la putere Vladimir Voronin. Dar, în pofida acestor probleme, O'Neill este de părere că politicienii nu trebuie să apeleze mereu la Curtea Constituțională.

„Poporul a votat... și e timpul acum pentru reforme în Moldova; pentru un pas înainte, nu doi înapoi”, a mai declarat Louis O'Neill după audierile din Comisia Helsinki a Congresului american.

Deficitul bugetar este de peste 3 ori mai mare decît au prevăzut autoritățile pentru întreg anul 2009

Republica Moldova a ajuns în 7 luni să adune un deficit al bugetului de stat de peste 1,827 mldr lei, în timp ce autoritățile prevedeau pentru întreg anul 2009 un deficit de doar 533 mln lei, adică de 3,4 ori mai puțin.

Astfel, odată cu aprofundarea crizei, și veniturile și cheltuielile bugetare sînt în scădere. Veniturile acumulate la bugetul de stat în primele 7 luni au atins cifra de 7,2 mldr lei, ceea ce este cu 1,3 mldr lei mai puțin decît era prevăzut. Potrivit datelor Ministerului Finanțelor, cheltuielile au fost mai mici pe peste 21 la sută (2,4 mldr lei). În total, au fost cheltuiți de la bugetul de stat în jur de 9 mldr lei.

În total, executarea bugetului public național în 7 luni a rezultat cu un deficit în sumă de 2,51 mldr lei, inclusiv bugetul de stat – 1,827 mldr lei; bugetele unităților administrativ-teritoriale – 28,7 mln lei; bugetul asigurărilor sociale de stat – 478,3 mln lei; fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală – 183,5 mln lei.

Pentru sfîrșitul anului, ministrul Finanțelor Mariana Durlșteanu a prognozat recent un deficit al bugetului public național de peste 4 mldr lei. Deocamdată nu se cunoaște din ce surse va fi acoperit acesta. La adoptarea bugetului, autoritățile planificau să acopere diferența dintre cheltuielile și veniturile bugetului prin banii acumulați în urma privatizărilor și a investițiilor venite de peste hotare.

Prognozele analiștilor economici sînt încă mai pesimiste. Ei se așteaptă la un deficit de 5-6 mldr lei. Economistul Veaceslav Ioniță, a declarat că unica sursă pentru a acoperi acest deficit ar fi împrumuturile externe, de la

instituții precum Banca Mondială și FMI. În caz contrar, dacă noul Guvern nu va obține astfel de finanțări, Moldova ar putea intra chiar și într-un colaps economic, ceea ce ar duce, în primul rînd, la blocarea achitării salariilor și pensiilor.

Încă două cazuri confirmate de infecție gripală A(H₁N₁)

La data de 12 august curent testele de laborator au confirmat în republică alte două cazuri de infecție cu virusul gripal A(H₁N₁) s-a comunicat la Ministerul Sănătății. Cele două persoane infectate – o femeie în vîrstă de 28 de ani și copilul ei de 3 ani au sosit pe data de 6 august din Portugalia. În prezent ambele bolnave au fost internate în Spitalul Clinic de Boli Infecțioase „Toma Ciorbă”, unde beneficiază de asistență medicală necesară și tratament cu preparate antivirale. Toate persoanele care au fost în contact cu pacientele sînt sub supraveghere medicală.

În perioada 21 mai-13 august în Republica Moldova au fost investigate 45 cazuri suspecte la infecția gripală A(H₁N₁), pentru 41 de cazuri testele sînt negative. Pînă în prezent în Republica Moldova au fost diagnosticate cu virusul gripal A(H₁N₁) 4 persoane, sosite recent de peste hotarele țării.

Potrivit datelor Organizației Mondiale a Sănătății, virusul gripal A(H₁N₁) a fost depistat în peste 150 de țări. S-au înregistrat 175 785 cazuri de contaminare, inclusiv 1116 letale.

• La solicitarea cititorilor

Modul de atribuire a statutului și de eliberare a legitimațiilor de veteran de război

Prin Hotărârea Guvernului nr. 1281 din 19 noiembrie 2004 a fost aprobat Regulamentul cu privire la modul de atribuire a statutului și de eliberare a legitimațiilor de veteran de război. Regulamentul este elaborat în scopul executării art. 5 al Legii nr. 190-XV din 8 mai 2003 cu privire la veterani.

Conform prevederilor Regulamentului, statutul de veteran de război se atribuie:

1) participanților la război:

a) militarilor care și-au satisfăcut serviciul în subunitățile, unitățile militare, statele-majore și instituțiile militare, care în timpul celui de-al doilea război mondial sau al altor acțiuni de luptă pentru apărarea fostei URSS se aflau în componența armatei active, precum și persoanelor care au activat în detașamentele de partizani;

b) militarilor care au participat la cel de-al doilea război mondial în cadrul armatei române și sînt cetățeni ai Republicii Moldova;

c) angajaților civili ai Forțelor Armate, ai organelor afacerilor interne și ai organelor securității de stat ale fostei URSS, care în timpul celui de-al doilea război mondial au ocupat funcții conform statelor în subunitățile, unitățile militare, statele-majore și instituțiile militare din componența armatei active;

d) persoanelor care în timpul celui de-al doilea război mondial s-au aflat în componența subunităților, unităților militare, statelor-majore și instituțiilor militare ale armatei active și flotei ca fii (discipoli) ai regimentului sau elevi marinari;

e) persoanelor care în timpul celui de-al doilea război mondial au participat la acțiuni militare împotriva Germaniei fasciste desfășurate pe teritoriile altor state, aflându-se în componența detașamentelor de partizani, în organizațiile de ilegaliști și în alte formațiuni antifasciste;

f) persoanelor participante la acțiunile de luptă din Afganistan, precum și la acțiunile de luptă de pe teritoriile altor state, din rîndul militarilor și angajaților civili ai Armatei Sovietice, ai Flotei Maritime Militare, ai organelor securității de stat, colaboratorilor

organelor afacerilor interne ale fostei URSS; lucrătorilor din aceste categorii, care au fost trimiși de organele puterii de stat ale fostei URSS în alte state și care au participat la acțiuni de luptă pe teritoriul acestora (conform anexei la Legea nr. 190-XV din 8 mai 2003 cu privire la veterani);

g) militarilor aflați în serviciul activ, rezerviștilor chemați la concentrare, voluntarilor și colaboratorilor organelor afacerilor interne și ai sistemului penitenciar, incluși în efectivul unităților militare și structurilor speciale aflate pe poziții de luptă, precum și militarilor, colaboratorilor organelor afacerilor interne și ai sistemului penitenciar și persoanelor civile delegate în aceste unități în vederea îndeplinirii unor misiuni speciale în scopul asigurării eficienței acțiunilor de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova;

2) persoanelor asimilate participanților la război:

a) militarilor, inclusiv celor trecuți în rezervă (în retragere), și angajaților civili decorați cu medalia „Pentru victorie asupra Germaniei în Marele Război pentru Apărarea Patriei din 1941-1945” sau cu medalia „Pentru victorie asupra Japoniei”, care și-au îndeplinit serviciul militar în perioada 22 iunie 1941-3 septembrie 1945 în unitățile militare, instituțiile militare, instituțiile de învățămînt militar ce nu făceau parte din armata activă;

b) persoanelor decorate cu medalia „Pentru apărarea Leningradului” și celor decorate cu insigna „Locuitor al orașului Leningrad în blocadă”, care în perioada blocadei, 8 septembrie 1941-27 ianuarie 1944, au lucrat la întreprinderile, instituțiile și organizațiile din orașul Leningrad;

c) persoanelor decorate cu ordine sau medalii pentru munca plină de abnegație în anii celui de-al doilea război mondial, care în perioada 22 iunie 1941- 9 mai 1945 au lucrat în spatele frontului cel puțin 6 luni, cu excepția perioadelor de lucru pe teritoriile

mașilor de veteran de război se efectuează în baza cererii personale a beneficiarului, la prezentarea buletinului de identitate și a documentelor ce confirmă dreptul la legitimație de veteran de război (extrasul din dosarul personal, înscrierea în livretul militar

temporar ocupate ale fostei URSS;

d) persoanelor antrenate de organele puterii locale la strîngerea munițiilor și a tehnicii militare, la deminarea teritoriului și a obiectelor în anii celui de-al doilea război mondial și în perioada de după acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova;

e) foștilor deținuți minori ai lagărelor de concentrare, ghetourilor și altor locuri de detenție forțată, create de Germania fascistă și aliații ei în perioada celui de-al doilea război mondial.

Statutul de veteran de război se conferă persoanelor ce beneficiază de acest drept, în baza legitimațiilor de veteran de război. Statutul de veteran de război se atribuie din data eliberării legitimației de veteran de război. Legitimațiile de veteran de război se păstrează și se eliberează beneficiarilor de către Departamentul Administrativ-Militar și structurile teritoriale din subordine. Legitimațiile de veteran de război se eliberează nemijlocit beneficiarilor de către responsabilul pentru eliberarea, evidența și păstrarea acestor legitimații. Eliberarea legiti-

confirmată cu ștampila unității militare în componența căreia beneficiarul a participat la acțiunile de luptă sau certificatul din instituția de arhivă). Evidența legitimațiilor de veteran de război se ține în registre speciale, numerotate, sigilate și confirmate cu ștampila și semnătura șefului Departamentului Administrativ-Militar sau a șefului structurii teritoriale din subordine. Înscrierile în registrele de evidență se efectuează de către specialiștii responsabili de perfectarea și eliberarea legitimațiilor, indicîndu-se (fără prescurtări) numele, prenumele, patronimicul, adresa de la domiciliu, seria și numărul buletinului de identitate, documentele de confirmare a dreptului la legitimație de veteran de război, numărul legitimației, data eliberării, numele persoanei care a eliberat documentul și semnătura beneficiarului.

Responsabilitatea pentru eliberarea, evidența și păstrarea legitimațiilor de veteran de război se pune în sarcina Departamentului Administrativ-Militar. Controlul asupra corectitudinii eliberării, evidenței și păstrării legitimațiilor de veteran de război se efectuează de către Ministerul Apărării.

◆ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări
răspunde juristul
Vitalie MODRÎNGĂ

? **La moment sînt expertizată pentru stabilirea unui grad de invaliditate. Aș vrea să știu care sînt termenele prevăzute de lege pentru care se stabilește invaliditatea.**

Valentina Grigoriță, Orhei

Instrucțiunea privind modul de stabilire a invalidității aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 688 din 20.06.2006 prevede următoarele. Data stabilirii invalidității se consideră ziua în care cererea, fișa de trimiteri (F-088/e) și alte documente ale pacientului au fost depuse la consiliul primar de expertiză medicală a vitalității. Persoanelor care se adresează prima dată, invaliditatea li se determină pe un termen de un an. În cazuri severe, invaliditatea se stabilește pe doi ani, iar cînd dereglările funcționale sînt ireversibile – fără termen de reexaminare. Reexpertizarea periodică a invalizilor se face în scopul verificării eficienței tratamentului și a măsurilor de reabilitare, precum și pentru a identifica schimbările în semnele invalidității și a gradului de reducere a capacităților vitale. Invaliditatea se stabilește fără a se indica termenul de reexpertizare, conform Listei defectelor și bolilor ce servesc

drept bază pentru determinarea invalidității fără indicarea termenului reexpertizării, aprobată de către Ministerul Sănătății. Reexpertizarea persoanelor încadrate în grade de invaliditate cu termen nelimitat se efectuează la cererea acestora și ca măsură de control de către Consiliul republican de expertiză medicală a vitalității. Reexpertizarea persoanelor încadrate în grade de invaliditate înainte de termenul prevăzut se efectuează la cererea acestora sau la inițiativa consiliilor de expertiză medicală a vitalității, atunci cînd există motive întemeiate, dar nu mai tîrziu de 2 luni pînă la expirarea termenului de invaliditate. În cazul depistării unor încălcări ale Instrucțiunii, Consiliul superior unit are dreptul de a suspenda, în modul stabilit, decizia consiliilor de expertiză medicală a vitalității și de a efectua reexpertizarea pacientului, antrenînd specialiștii necesari.

? **Rog să mi se explice care sînt modalitățile de influență pentru executarea normelor Codului de procedură civilă dacă acestea nu sînt luate în considerare în timpul procesului de către instanțele de judecată și procuratură.**

Vasile Movilă, Criuleni

Conform legislației în vigoare, invocarea încălcării normelor de procedură se face prin utilizarea căilor de atac al actelor judecătorești.

Stimați cititori!

Redacția va răspunde la întrebările Dvs. numai la prezentarea acestui cupon.

Întrebarea trebuie formulată clar și cît mai concis, pe o foaie aparte.

Decupați cuponul și, împreună cu întrebarea Dvs., trimiteți-l pe adresa: Chișinău, 2009, str. A. Mateevici nr. 60, bir. 222.

Cupon DREPTUL
Numele, prenumele:

Adresa:

(august 2009, nr. 30(289))

În RM sînt înregistrați oficial 95 803 de bolnavi cu tulburări mintale și de comportament

Morbiditatea prin tulburări mintale și de comportament este în creștere în Republica Moldova, conform studiului „Starea sănătății mintale a populației”, prezentat recent la Chișinău și care analizează situația din ultimii cinci ani.

În Republica Moldova sînt înregistrați oficial 95 803 de bolnavi cu tulburări mintale și de comportament, acest număr fiind mai mare cu circa 11 mii față de 2004, cînd erau peste 85 de mii de bolnavi.

Circa 59% din numărul total al persoanelor cu probleme de sănătate mintală sînt bărbați. Rămîne înaltă rata îmbolnă-

virii cu afecțiuni mintale printre copii – 19,8 la sută din numărul total al bolnavilor.

Cel mai frecvent, populația suferă de tulburări mintale și de comportament cu caracter nepsihotic (47%); de retard mintal (31,5 la sută); de schizofrenie și tulburări delirante (circa 12%).

Conform studiului citat, oamenii de la țară sînt afectați de maladii psihice de 1,5 ori mai mult decît populația din orașe. În ultimii cinci ani, 246 de bolnavi au făcut tentative de suicid, media anuală fiind de 49 cazuri. 109 tentative de suicid au avut un sfîrșit letal. În aceeași perioadă au decedat 725 de bolnavi în spitalele de psihiatrie (media anuală – 145 cazuri).

Citații în judecată

Curtea de Apel Chișinău solicită prezentarea cet. Sinic Oleg, pentru data de 2 septembrie 2009, ora 12.00 la ședința de judecată (Curtea de Apel Chișinău, str. Teilor nr. 4) în calitate de intimat pe cauza civilă nr. 2 a-1872/09, la acțiunea cet. Bazanov Elena către Sinic Oleg, privind decăderea din drepturile părintești.

Judecător

V. Pruteanu

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „CTF-CON”, pentru data de 14 septembrie 2009, ora 14.00, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 207) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de SA „IM și Compania Consulting Grup”.

Judecător

N. Plugari

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezența obligatorie a reprezentantului SRL „Criodab Agro”, cu sediul în Chișinău, str. Petricani nr. 33, pentru data de 2 octombrie 2009, ora 15.30, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 219) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de SA „IM și Compania Consulting Grup” privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Z. Talpalaru

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Riolas-P.V.”, pentru data de 6 octombrie 2009, ora 9.30, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de SRL „T.B.M.-Dacia” privind încasarea sumei de 3806 lei 30 bani.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Ion Stepanov

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Media Alianța-Moldova”, pentru data de 30 octombrie 2009, ora 10.00, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de IS „Aeroportul Internațional” Chișinău, privind încasarea sumei de 44 026,42 lei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Ion Stepanov

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea reprezentantului SRL „Căile-Noi” Chișinău, pentru data de 7 octombrie 2009, ora 11.00, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 204) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de SRL „Servicii Claas”.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

S. Namașco

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea reprezentantului SA „Dovas” Chișinău, pentru data de 21 octombrie 2009, ora 9.30, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 204) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de SRL „Euroconcepts Company”.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

S. Namașco

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Scutari Veaceslav Gheorghe, pentru data de 28 octombrie 2009, ora 15.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 66) în calitate de coreclamat pe cauza civilă intentată de SRL „Textura” către Turbin Igor și Scutari Veaceslav, privind recuperarea prejudiciului.

Judecător

A. Catană

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Mihailov Eugen Grigore, cu ultimul domiciliu cunoscut Chișinău, str. Ismail nr. 84, apt. 74, pentru data de 10 septembrie 2009, ora 9.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 67) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de cet. Mihailov Lilia, privind decăderea din drepturile părintești.

Judecător

V. Brașoveanu

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Livandovschi Igor și Livandovschi Vasilisa, pentru data de 3 septembrie 2009, ora 15.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 59) în calitate de pîrîți pe cauza civilă, privind încasarea sumei.

Judecător

Ștefan Niță

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Tîrbu Iurie, pentru data de 20 august 2009, ora 16.30, la ședința de judecată (str. Zelinski nr. 13, bir. 17) în calitate de pîrît unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea cet. Țîgîrlaș Ana către Tîrbu Iurie, Comapnia „Taxi-1449”, privind încasarea prejudiciului moral și material.

Judecător

Viorica Mihaila

Judecătoria Botanica mun. Chișinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Ofici Vitalie, pentru data de 16 septembrie 2009, ora 15.30, la ședința de judecată (str. Zelinski nr. 13, bir. 25) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de C.I.A. „Asito” S.A., privind încasarea sumei.

Judecător

S. Teleucă

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Rusu Uliana, pentru data de 8 septembrie 2009, ora 9.00, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 318) în calitate de pîrît pe cauza civilă la acțiunea lui Rusu Ion privind desfacerea căsătoriei.

Judecător

Ala Malîi

Judecătoria Soroca solicită prezentarea cet. Toma Nicolai Trofim, pentru data de 26 august 2009, ora 9.00, la ședința de judecată (Soroca, str. Independenței nr. 62, bir.1) în calitate de pîrît pe cauza civilă privind desfacerea căsătoriei.

Judecător

Alexandru Negru

Judecătoria Briceni solicită prezentarea cet. Caldari Anatolii Stepan, a.n. 1966, pentru data de 21 septembrie 2009, ora 9.00, la ședința de judecată (Briceni, str. Independenței nr. 5, bir. 3) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de Bandalac Nina privind decăderea din drepturile părintești.

Judecător

Chirtoagă N.G.

Judecătoria Ialoveni solicită prezentarea cet. Covaș Corina Vasile, a.n. 28.03.1987, cu domiciliul în Ialoveni, str. Păcii nr. 1, apt. 34, pentru data de 29 octombrie 2009, ora 13.00, la ședința de judecată (Ialoveni, str. Prieteniei nr. 4, bir.9) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de SC „Ameritrex-Prest” SRL privind încasarea datoriei.

Judecător

C. Crețu

Judecătoria Cahul, în conformitate cu cerințele art. 108 și art. 103 a CPC al RM, solicită prezentarea cet. Mocanu Ion Dumitru, născut la 15.04.1970, cu ultimul domiciliu cunoscut în s.Vadul lui Isac, Cahul, pentru data de 15 septembrie 2009, ora 8.30, la ședința de judecată (Cahul, str. Victoriei nr.8, bir. 211) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2-1061/09, privind decăderea din drepturile părintești asupra copilului Nicolenco Sergiu, la cererea cet. Borș Inga.

Pîrîtlui i se propune să prezinte probele de care dispune referitoare la pricină. În caz de neprezentare a unor astfel de probe și de neprezentare a pîrîtlui în instanță, pricina va fi examinată în lipsa pîrîtlui și probelor de care dispune.

Judecător

Vitalie Movilă

Judecătoria Cimișlia solicită prezentarea cet. Sofronici Ion, a.n.23.09.1975, pentru data de 19 august 2009 ora 10.00 la ședința de judecată (Cimișlia, str. C. Stamati nr.1) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de Sofronici Tamara privind desfacerea căsătoriei și încasarea pensiei alimentare.

Judecător

Serghei Papuha

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Șaidurova Maria, pentru data de 1 septembrie 2009, ora 9.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 59) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de reclamantul Șaidurov Serghei, privind desfacerea căsătoriei.

Judecător

Ștefan Niță

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Vicol Nadejda, pentru data de 24 septembrie 2009, ora 15.00, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 505) în calitate de pîrît pe cauza civilă nr. 2-2237/2009, de către Ceaban Constantin către Vicol Nadejda și Biroul Notarial Malîșenco Natalia privind recunoașterea nulității certificatului.

Judecător

Calina Moscalciuc

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Vrabie Ion, pentru data de 13 octombrie 2009, ora 14.00, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 603) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată pe marginea acțiunii depuse de Aga Liubovi, privind recunoașterea dreptului pierdut la spațiul locativ.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Cojocaru Olga

ÎN ATENȚIA CITITORILOR!

Săptămînalul juridic „Dreptul” publică „Citații în judecată” din toate raioanele republicii. Pentru aceasta nu este nevoie să vă deplasați la Chișinău. E de ajuns să expediați prin fax (nr. 577690) copia dispoziției de plată și citația propriu-zisă, astfel economisind sume importante pentru transport. „Dreptul” poate fi procurat în toate chioșcurile.

Date bancare: c/d 222472202641
BC Banca Socială. BIC: BSOCMD 2x722,
cod 280101722, c/f 37934018.
Publicația periodică „DREPTUL”

Cronica polițistă

Poliția italiană a reținut o moldoveancă suspectată de complicitate la omorul surorii și nepoatei

O diplomă și un atestat contra 350 de euro

Ofițerii Secției „Sud” din cadrul Direcției de profilaxie și combatere a delictelor cibernetice, informatice și transnaționale

a MAI au interceptat în flagrant o profesoară a Școlii Profesionale din orașul Cimișlia în momentul în care încasa mita de 350 de euro.

Această sumă i-a plătit-o un locuitor al orașului Hîncești pentru eliberarea diplomei de model stabilit în anul 1997 privind absolvirea instituției respective la specialitatea de tencuitor și a unui atestat de absolvire a școlii medii generale.

În acest caz, a fost inițiată urmărire penală în baza art. 324, alin. (2) Cod penal al RM. Dacă pedagogul va fi găsit vinovat de corupere pasivă, atunci riscă pînă la 7 ani închisoare.

Poliția italiană a reținut-o pe sora Tatiane Cioban, moldoveanca dispărută la 30 mai anul curent, împreună cu fiica Elena, de 14 ani. Ala Cioban, o tânără de 24 de ani, lucrează de 6 luni în casa unor italieni din Santa Fiora, unde îngrijește de o bătrînă de 83 de ani. Femeia este suspectată de complicitate la dublul asasinat.

Potrivit anchetătorilor, citați de „La Nazione” în pagina electronică, Tatiana și Elena au fost ucise, iar corpurile lor – ascunse. Paolo Esposito, în vîrstă de 44 de ani, concubinul Tatiane Cioban, este în arest preventiv, suspectat că ar fi comis cele două omoruri.

Ala Cioban are o singură zi liberă

pe săptămîină, în care, potrivit declarațiilor martorilor, părăsea localitatea Santa Fiora. La 30 mai a fost văzută la Gradoli din Viterbo, locul în care se suspectează că ar fi fost comis dublul asasinat.

Concubinul și sora femeii dispărute au confirmat în timpul interogatoriului că au avut o relație amoroasă, dar că s-ar fi întîmplat acum 4 ani. Cei doi însă au fost văzuți împreună de mai multe ori în ultima perioadă, inclusiv la Gradoli din Viterbo, în ziua în care a dispărut Tatiana și fiica ei. Pînă acum cadavrele nu au fost găsite.

Pe mîna poliției au ajuns cele două telefoane mobile cu care suspiecții ar fi comunicat în această perioadă.

Aniversări

Tudor CHIRCU,

judecător CA Cahul – 65 de ani

Mult stimat domnule Tudor Chircu,

Pentru abnegația în muncă, pentru responsabilitatea, competența și comportamentul exemplar – calități de care dați dovadă în îndeplinirea atribuțiilor și misiunilor ce v-au fost încredințate sîntem convinși că rămîneți pentru discipolii dumneavoastră un model de personalitate ce contribuie la promovarea valorilor justiției în societate.

Pentru tot ceea ce faceți și pentru tot ceea ce reprezentați vă adresăm cu prilejul frumoasei dumneavoastră aniversări aceste sincere și calde cuvinte de felicitare.

Vă dorim ca sănătatea, prosperitatea, bunăstarea, armonia sufletească să vă întregască fiecare clipă din viață. Noi realizări și succese remarcabile.

La mulția ani!

***

Gheorghe URSAN,

judecător Teleneshti – 60 de ani

Sincere felicitări cu ocazia jubileului de 60 de ani adresăm domnului Gheorghe Ursan, judecător în cadrul judecătoriei Teleneshti.

Mult stimat domnule Gheorghe Ursan, în această zi remarcabilă pentru dumneavoastră vă adresăm cele mai sincere și mai frumoase urări de bine, prosperitate și sănătate.

Vă dorim să aveți parte de noi împliniri, noi planuri îndrăznețe, a căror realizare să vă facă să trăiți în permanență sentimentul fericirii și al mulțumirii de sine.

La mulți ani!

***

Zilele acestea și-au aniversat ziua de naștere Aurica Us, judecător JE Circumscripție; Renata Popescu, judecător Cantemir; Ludmila Holevița, judecător Comrat; Svetlana Melnic, judecător Bălți; Mihail Macar, judecător CSJ; Garri Bivol, judecător Centru; Ion Raropu, judecător Călărași; Mihail Tomița, procuror al raionului Cahul; Eduard Florea, procuror al raionului Florești; Iurie Garaba, procuror, șef al Secției investigații financiar-economice din cadrul Direcției investigații generale a Procuraturii Generale

Mult stimati omagiați, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere și calde urări de sănătate. Apreciem străduința, devotamentul, abnegația, responsabilitatea cu care vă îndepliniți obligațiile.

Vă dorim să aveți parte de acum încolo doar de împliniri și realizări care să vă întregască deplin fericirea.

La mulți ani!

Cu profund respect,
membrii Consiliului de administrație
al Uniunii Juriștilor,

Echipa Dreptul și Revista națională de drept

Echipa redacției Vă adresează un Apel de unire și sprijin. Vă sîntem recunoscători că sînteți abonații noștri și susțineți ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor și vom rămîne alături de Dvs.

Pericolele nebănuite ale telefonului mobil

În ultimii ani, opinia publică a fost asaltată de sute de zvonuri alarmiste despre radiațiile ucigașe emise de telefonul mobil, care pot crește riscul apariției cancerului la creier, afectează copiii nenăscuți din burta mamelor sau chiar pot fi folosite pentru a prăji ouă.

Ultimele studii ale cercetătorilor arată însă că nu există în clipa de față niciun efect negativ al radiațiilor emise de telefoanele mobile asupra sănătății oamenilor, iar singurele reacții adverse descoperite totuși de specialiști vin din cu totul alte cauze, total surprinzătoare, potrivit ABC News.

„Deși au fost raportate efecte negative asupra sănătății umane asociate cu expunerea la radiațiile radio de frecvență joasă, aceste efecte nu au fost pînă acum confirmate și numărul lor nu a crescut”, arată un studiu al Administrației Alimentelor și Medicamentelor din Statele Unite, publicat în luna mai.

Așadar, cei care cred că radiațiile din telefon le vor prăji creierul pot sta liniștiți, concentrîndu-se mai bine asupra altor probleme reale cauzate de mobil, de data aceasta, verificate de specialiști.

Neatenția, cel mai grav efect secundar

Dacă radiațiile emise de telefoane nu pot afecta creierul, conversațiile purtate sînt însă deosebit de periculoase pentru activitatea lui.

Cercetătorii de la Universitatea Carnegie Mellon din Statele Unite au descoperit că simpla ascultare a unui interlocutor îi reduce activitatea cerebrală cu 37%, cauzînd astfel o „deteriorare semnificativă” a capacității de a conduce mașina.

Și nu doar cei aflați la volan sînt puși în pericol de folosirea telefonului mobil. Un studiu realizat de medicii pediatri americani arată că gradul de atenție a pietonilor ce traversează strada scade cu 20% în timpul folosirii telefonului mobil.

În cazul copiilor, care din pricina vîrstei sînt prin definiție mai neatenți, riscul de a fi loviți de o mașină în timp ce traversează, vorbind la telefon, crește cu 43%.

Telefoanele doctorilor sînt pline de microbi

Cercetătorii de la Universitatea din Samsun, Turcia, au

descoperit că telefoanele mobile ale doctorilor și personalului din spitale sînt pline de microbi periculoși pentru sănătate.

Cercetătorii au descoperit că 94,5% din telefoanele testate în cadrul studiului erau contaminate cu diverse bacterii extrem de rezistente la antibioticele normale.

Din păcate, studiul arată că numai 10% din posesorii telefoanelor mobile obișnuiau să le dezinfecteze la intervale regulate de timp.

Degete rănite de mesajele scrise

Cînd vine vorba de neplăcerile cauzate de telefonul mobil, mulți utilizatori se plîng că au făcut bătăături sau bășici la degete, din cauza tastării excesive.

Deși cele mai multe dintre ele sînt răni minore, iar apariția lor repetată este pusă pe seama stresului, doctorii avertizează că fenomenul

poate duce la probleme medicale serioase.

„Consult din ce în ce mai mulți pacienți care au semnalat dureri frecvente în zona tendoanelor de la degete”, spune doctorul Richard Brown, chirurg ortoped la spitalul Scripps Memorial din California.

„De obicei, le recomand

Printre simptomele alergiei la nichel se numără înroșirea ușoară a degetelor sau chiar mîncărime și apariția bășicilor.

Muzica din căști afectează auzul

Nu în ultimul rînd, telefoanele mobile sînt vinovate pentru expunerea urechilor noastre la zgomote dăunătoare, pe măsură ce noile aparate încorporează din ce în ce mai multă tehnologie, fiecare telefon mobil reprezentînd în ziua de azi și un dispozitiv de stocare și ascultare a muzicii, deseori cu volumul la maxim.

Potrivit statisticilor realizate de Centrul pentru Prevenirea și Controlul Bolilor din Statele Unite, 12,5% dintre copiii cu vîrste cuprinse între 6 și 19 ani și 17% dintre adulții cu vîrste între 20 și 69 de ani suferă de afecțiuni permanente ale auzului, provocate de expunerea excesivă la zgomot, totalizînd aproape 30 de milioane de persoane.

Specialiștii avertizează că sunetele cu o intensitate mai mare de 85 de decibeli pot afecta auzul, în condițiile în care cele mai multe căști de telefon sau MP3 ajung la un maxim de 100 de decibeli.

Vibrațiile fantomă

Deși acest efect nu este nici pe departe la fel de grav ca neatenția la volan, „vibrațiile fantomă” reprezintă un efect secundar foarte enervant al folosirii intensive a telefonului mobil.

Mulți utilizatori de telefoane mobile au raportat vibrații ciudate ale aparatelor, chiar și atunci cînd acestea sînt închise.

„Dacă folosești foarte mult telefonul mobil, acesta devine o parte din tine”, spune doctorul William Bart, șeful catedrei de neuropsihologie a Universității de Medicină din New York.

„Este ca și cum ai purta niște ciorapi strîmți toată ziua. Chiar și după ce i-ai dat jos, poți să îi simți în continuare în picioare”, explică doctorul, citat de ABC News.

Caleidoscop

Un fotbalist a omorît un suporter care l-a criticat

Un fotbalist din Columbia a împușcat mortal duminică un fan care l-a criticat, la mai multe zile după ce echipa jucătorului a pierdut finala campionatului, a anunțat poliția.

Mijlocașul lui Atletico Junior, Javier Florez, a fugit de la locul crimei, dar la scurt timp s-a predat autorităților. Martorii au spus poliției că fotbalistul l-a împușcat pe Israel Castillo, un electrician în vîrstă de 27 de ani, după ce

bărbatul i-a spus că a jucat foarte slab în respectiva partidă.

Atletico Junior a pierdut finala campionatului Apertura în fața formației Once Caldas.

Cazul este asemănător cu cel al fostului fotbalist Andres Escobar, care a fost împușcat mortal de un suporter după Campionatul Mondial din 1994, care a avut loc în Statele Unite.

Doi frați din Rio de Janeiro trăiesc suspendați de peretele unei clădiri

Amîndoi iubesc arta și ascensiunile, motiv pentru care s-au gîndit să îmbine cele două pasiuni. Este vorba de doi

frați din Rio de Janeiro care își duc viața la...înalțime.

Ei locuiesc, lucrează, iau masa și dorm pe piese de mobilier suspendate la 10 metri deasupra solului pe un perete vopsit în culori vii. Acest mod inedit de locuire a făcut din cei doi frați principala atracție a tuturor trecătorilor.

Tinerii sînt dotați cu echipament de ascensiune și pot escalada oricînd veranda unei galerii de artă. Ei nu refuză să intre în vorbă cu privitorii care opresc pentru a-i filma sau fotografia.

FONDATORI:

Universitatea de Stat din Moldova,
Uniunea Juriștilor din Moldova

Redactor-șef:
Gheorghe AVORNIC

Reporteri: Irina BUREA,
Stelina CIOBANU,
Laura DUMBRAVA

Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ
Redactor-stilizator: Gheorghe CHIRIȚĂ
Machetator: Maria BONDARI
Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacției:

MD 2009, Chișinău, str. A. Mateevici, 60,
bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din
str. Bănulescu-Bodoni. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.
DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641.
BC Banca Socială.
BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor
publicate nu reflectă neapărat opinia redacției.
Redacția nu corespundează cu cititorii,
materialele autorilor nu se recenzează și nu se restituie.
Tiparul executat la tipografia „Prag-3”.
Indice – 21596
Tiraj 4600
Com. 1645